

عنوان مقاله:

نقش شیخ مفید و سید مرتضی در تنقیح مبانی فکری تشیع

محل انتشار:

دوفصلنامه کتاب قیم، دوره 10، شماره 23 (سال: 1399)

تعداد صفحات اصل مقاله: 19

نویسندگان:

حامد مصطفوی فرد - استادیار گروه علوم قرآن و حدیث دانشگاه ولی عصر (عج) رفسنجان

احمد شه گلی - استادیار پژوهشکده کلام موسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران

خلاصه مقاله:

مبانی فقهی و کلامی تشیع تا آغاز غیبت کبری، هنوز به صورت کامل ساخت نیافته بود. از این رو، در عرصه فقه، شاهد فقاهتی مبتنی بر افکار اهل سنت و متمایل به رای و قیاس هستیم. در بعد کلامی نیز از یک سو، به متکلمانی برمی‌خوریم که گرایشهای اعتزالی دارند و از سوی دیگر، برخی عقائد فاسد کلامی مانند نظریه تحریف، گرایش به جبر، تشبیه، غلو و تقصیر پدید آمدند. در این بین، شیخ مفید و سید مرتضی کوشیدند مبانی فکری تشیع را منقح کرده و راهی میان عقل‌گرایی افراطی (نص‌گرایی) و نص‌گرایی افراطی (عقل‌گرایی) در اندازند. نگارندگان با مطالعه آثار شیخ مفید و سید مرتضی بر این عقیده‌اند یکی از مهمترین ابزارهای این دو برای رسیدن به این هدف، نظریه حجیت اخبار متواتر و محفوف به قرائن و در نقطه مقابل، عدم حجیت اخبار آحاد است. مبتنی بر این نظریه است که توانستند به تصفیه متون روایی پرداخته، انبوهی از روایات در حوزه تحریف، جبر، تشبیه، غلو و... را به دلیل «خبر واحد بودن» کنار بگذارند. همچنین در صورتی که صحت سند در مورد اخبار آحاد ضروری قلمداد شود، مبنای شیخ مفید و سید مرتضی باعث شد انبوهی از روایات معصومان (ع) در کتب معتبر امامیه، صرفاً به دلیل ضعف سند کنار گذاشته نشوند.

کلمات کلیدی:

شیخ مفید، سید مرتضی، متکلمان، محدثان، مبانی فکری تشیع

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1187856>

